

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

БУДИНКИ І СПОРУДИ

**БУДІВЛІ І СПОРУДИ
ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ
ТА ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН**

ДБН В.2.2-7-98

Видання офіційне

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

БУДИНКИ І СПОРУДИ

**БУДІВЛІ І СПОРУДИ
ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ
ТА ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН**

ДБН В.2.2-7-98

Видання офіційне

Держбуд України
Київ 1998

РОЗРОБЛЕНІ

Об'єднанням "УкрНДІагропроект" Мінсільгосппроду України (базова організація) (керівник теми - канд. екон. наук, заслужений будівельник України О.Ф. Омельченко; відповідальний виконавець - канд. техн. наук Р.Х. Каюмов; виконавці - Петров А.Н., канд. техн. наук Смірнов О.П., Шеремет В.С., Заїка Є.П., Шик І.Л., Бойчук М.П., Іванова Л.Ю.)

Об'єднанням "Укragenхим" (Ковтун М.І., Кляченко Л.С., Гриценко В.А.)

Науковим гігієнічним центром МОЗ України (канд. мед. наук Вашкулат Н.П.)

Головним управлінням капітального будівництва Мінсільгосппроду України (академік Академії інженерних наук Яковенко В.П., Бровко 1.1., Шуляк Є.В., Юдченко М.О.)

ВНЕСЕНІ ТА ПІДГОТОВЛЕНІ ДО
ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Управлінням промислової забудови, інженерної інфраструктури та захисту територій Держбуду України

ЗАТВЕРДЖЕНІ

Наказом Держбуду України від 18.02.98 р. № 41 і введені в дію з 01.07.98 р.

З введенням в дію ДБН В 2.2-7-98 на території України втрачає силу СНІП 11-108-78 "Склади сухих мінеральних добрив і хімічних засобів захисту рослин".

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди
Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив
та засобів захисту рослин

ДБН В.2.2-7-98
На заміну СНіП II-108-78

Ці норми поширюються на проектування нових, розширення, реконструкцію і технічне переозброєння агрохімкомплексів, баз хімізації, приреєсових, пристанських (портових) і роздавальних складських будівель і споруд, призначених для зберігання сухих та рідких мінеральних добрив, хімічних меліорантів, регуляторів росту рослин, хімічних і біологічних засобів захисту рослин*.

Норми встановлюють вимоги: до проектування-генеральних планів розміщення складських будівель і споруд, їх об'ємно-планувальних конструктивних рішень; до проектування інженерного обладнання, електропостачання; до розробки розділів проектів за оцінкою впливу на навколишнє середовище, організації будівельного виробництва, а також до безпечної експлуатації будівель і споруд.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Технологічну частину проектів слід розробляти з урахуванням вимог відомчих норм технологічного проектування ВНТП-СПП-46-15.

Проектні рішення будівель і споруд для зберігання пестицидів, в числі яких є сильнодіючі отруйні речовини, повинні бути погоджені з органами державного санітарного нагляду.

1.2 Категорії складів за вибухопожежною небезпечністю і ступенем їх вогнестійкості слід приймати за ОНТП 24, ВБН-СГіП-46-3, СНіП 2.01.02 або за спеціальними переліками, затвердженими в установленому порядку.

В загальній пояснювальній записці проекту (робочого проекту) повинен бути розділ, який передбачає створення системи забезпечення пожежної безпеки у відповідності з ГОСТ 12.1.004, "Правилами пожежної безпеки в Україні", а також заходи з охорони праці.

1.3 Споруди складів добрив і пестицидів (тунелі, галереї, естакади, канали, бункери, силоси та інше) слід проектувати у відповідності з СНіП 2.09.03.

1.4 Загальна площа складської будівлі для добрив і пестицидів визначається як сума площ всіх поверхів (надземних, включаючи технічні, цокольного і підвального), заміряних в границях внутрішніх поверхонь зовнішніх стін (або осей крайніх колон, де нема зовнішніх стін), галерей (за горизонтальною проекцією), тунелів, площадок, антресолей, рамп і переходів з інші будинки (СНіП 2.09.02).

Примітка. Площі технічного підвалу (заввишки до 1,8 м в світлі під першим, цокольним чи підвальним поверхом) і площадок для обслуговування підкранових колій, кранів і конвеєрів в загальну площу будівлі не включаються.

1.5 Допоміжні будівлі і приміщення для працюючих на складах добрив і пестицидів слід проектувати у відповідності з розділами СНіП 2.09.04 і санітарними правилами № 1049 і № 6038.

На роздавальних складах при кількості працюючих не більше 25 чоловік в зміну допускається проектувати неопалювальну убиральну з вигребом і в складській будівлі передбачати шафи для зберігання одягу та рукомийники найпростішого типу.

1.6 Для розміщення технологічного і енергетичного обладнання (тукозмішувальні установки, розвантажувальні пристрої і т. ін.), які встановлюються відкрито (за нормами технологічного проектування за спеціальними переліками, затвердженими в установленому порядку, або у відповідності з технологічною частиною проекту), слід передбачати відкриті площадки.

Для розміщення обладнання, яке не може бути встановлене на відкритій площадці через несприятливий вплив атмосферних опадів, вітру, пилу і експлуатація якого не вимагає підтримання визначеної

* Далі за текстом мінеральні добрива, хімічні меліоранти і регулятори росту рослин іменуються добривами, хімічні і біологічні засоби захисту рослин - пестицидами.

плюсової температури і постійної присутності обслуговуючого персоналу, належить проектувати неопалювані будівлі.

1.7 Для зберігання добрив (насіпом і в тарі) належить проектувати складські будівлі за дотриманням ВНТП-СГіП-46-15. В роздавальних складах допускається передбачати зберігання незлежуваних добрив (фосфоритного, вапнякового чи доломітового борошна) в кількості не більше 1000 т в окремому приміщенні складської будівлі.

В залежності від видів і способу зберігання добрив складські приміщення розділяють на секції і відокремлюють насип добрив від зовнішніх панельних стін складських приміщень стійкими проти корозії перегородками.

Для пестицидів, які повинні зберігатись при температурі вище 0°C, слід проектувати стоплювані складські приміщення.

Для зберігання аміачної селітри слід проектувати одноповерхові складські будівлі I, II, IIIа ступенів вогнестійкості. Допускається складські приміщення для аміачної селітри розміщувати в складських будівлях для інших добрив чи пестицидів. В складських приміщеннях для аміачної селітри не допускається передбачати зберігання будь-яких інших речовин і матеріалів.

Кількість аміачної селітри в мішках в одному штабелі не повинна перевищувати 700 т, а в секції складу - не більше 1200 т. Між окремими штабелями, а також між штабелем і стінкою відсіку слід передбачати прохід завширшки не менше 1,0 м. Ширина проїздів в складі повинна прийматись з перевищенням габаритів повороту завантажувачів з вантажем не менше ніж на 0,5 м.

1.8 В проєктах складських будівель для добрив і пестицидів повинні бути вказівки за дотриманням вимог санітарних правил № 1049 і № 6038.

1.9 У складі складів, крім указаних в 1.7 складських будівель і споруд, у відповідності з вимогами технології зберігання добрив та пестицидів і завданням на проектування допускається передбачати: тукозмішувальні установки, площадки, навіси і повітки для обеззаражування і зберігання тари, для приготування розчинів, емульсій і суспензій, для зберігання засобів механізації і обладнання; автоваги; компресорну і акумуляторну (зарядну) станції. При складах допускається передбачати (за завданням на проектування) злітно-посадочні смуги і площадки для стоянки і завантаження літаків та вертольотів сільськогосподарської авіації.

2 ГЕНЕРАЛЬНІ ПЛАНИ

2.1 Генеральні плани прирейкових складів добрив і пестицидів агрохімкомплексів і баз хімізації слід проектувати згідно з СНІП II-89, ДБН 360, ДБН Б.2.4-3, РСН 320.

2.2 Склади добрив і пестицидів слід розташовувати з підвітряного боку (для вітрів переважного напрямку в теплий період року) відносно житлової забудови і інших об'єктів, на які вони можуть чинити несприятливі дії (підприємства з виробництва харчових продуктів, тваринницькі приміщення, джерела водопостачання і т. ін.).

2.3 Найменшу відстань від складських будівель і споруд для добрив і пестицидів до будівель і споруд складських підприємств і інших об'єктів, а також санітарно-захисні зони слід приймати у відповідності з санітарними правилами № 173.

2.4 Відстань між будівлями і спорудами складу добрив і пестицидів слід приймати у відповідності з нормативними документами, вказаними в 2.1 цього розділу, в залежності від ступеня вогнестійкості і категорії виробництва цих будівель і споруд.

2.5 По периметру зовнішніх стін складських будівель належить проектувати вимощення шириною, що перевищує винос покрівлі (за зовнішню поверхню стіни) на 0,3 м з нахилом 0,05-0,10 від будівлі.

3 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ І КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ

3.1 Складські будівлі для добрив і пестицидів слід проектувати одноповерховими, прямокутної форми в плані з паралельно розташованими прольотами однакової ширини і висоти. Будівлі з прольотами різної ширини чи висоти або з прольотами двох взаємно перпендикулярних напрямів допускається проектувати за вимогами технології. Перепади висот менше 1,2 м в складських будівлях не рекомендуються.

Багатоповерхові складські будівлі допускається проектувати при техніко-економічному обґрунтуванні.

3.2 При проектуванні одноповерхових складських будівель рекомендується приймати такі параметри:

- прольоти 6, 12, 18, 24 і 36 м;
- крок опор (колон) 6 м; допускається крок 3 м - за крайніми рядами і 4,5 м - для дерев'яних рам і арок;
- висоти (від підлоги до низу несучих конструкцій на опорі) - не менше 3,6 м, кратні 0,6 м; в будівлях з несучими зовнішніми і внутрішніми стінами чи опорами з цегли або інших штучних будівельних матеріалів допускається приймати висоту (в межах від 3,6 м до 7,2 м) кратну 0,3 м.

3.3 Висоту складських будівель слід приймати найменшу, виходячи з габаритів обладнання і допустимої найбільшої висоти складування добрив і пестицидів. Відстань по верикалі від верху насипу чи штабеля добрив і від верхніх виступних частин технологічного обладнання (за виключенням підйомно-транспортного і іншого обладнання, розміщення якого необхідно проектувати з урахуванням вимог ВНТП- СПП-46-15) до низу несучих конструкцій покриття повинно бути не менше 0,2 м.

3.4 Висота від підлоги приміщень (або площадок, містків і т. ін.) до низу несучих конструкцій покриття, підвішеного обладнання і комунікацій повинна бути не менше 2 м в місцях регулярного проходу людей і не менше 1,8 м в місцях нерегулярного проходу людей.

3.5 Найбільшу допустиму площу поверху між протипожежними стінами складських будівель для добрив і пестицидів слід приймати за таблицею 2 (див. також СНП 2.11.01).

Таблиця 2

Категорія складів	Ступінь вогнестійкості будівель	Площа поверху між протипожежними стінами в будівлях, м ²	
		одноповерхових	двоповерхових
А	II	5200	-
Б	II	7800	-
В	II	10500	7800
	III	3500	2500
	IIIa	7800	-
	IIIб	7800	-
	IV	2200	1200
	IVa	3500	-
	V	1200	-
Д	II	не обмежується	
	III	5200	3500
	IIIa	не обмежується	
	IIIб	10500	-
	IV	3500	2200
	IVa	5200	-
	V	2200	1200

Примітка 1. Якщо поверхи з'єднані відкритими прорізами, "площа поверху" в таблиці 2 відповідає сумарній площі сполучених поверхів.

Примітка 2. При визначенні за таблицею 2 площі поверху для зберігання аміачної селітри (за виключенням водостійкої селітри) слід також враховувати, що між протипожежними стінами допускається зберігати не більше 5000 т селітри насипом і не більше 2500 т селітри в спеціальних мішках.

Можливо зберігання до 3500 т аміачної селітри в спеціальних мішках в окремо розташованих складських будівлях, розділених вогнетривкими перегородками (з границею вогнестійкості не менше 0,75 год.) на складські приміщення для зберігання в кожному з них селітри в кількості не більше 1200 т.

3.6 Забезпечення евакуації людей із складських будівель (кількість і розміщення звакуаційних виходів, відстань від робочих місць до виходів, розміри проходів, коридорів, дверей, маршів і площадок сходин, тамбурів і т.ін.) слід передбачати у відповідності з розділом СНІП 2.09.02.

3.7 Робочі місця комірників, обліковців і операторів допускається за вимогами технології зберігання добрив і пестицидів розмішати безпосередньо в складських приміщеннях і при необхідності огорожувати скляними перегородками заввишки 1,8 м.

3.8 Складські будівлі для добрив і пестицидів слід проектувати переважно каркасними із застосуванням збірних традиційних несучих і огорожувальних конструкцій, а також конструкцій і виробів з склопластику.

Неопалювані складські будівлі для добрив слід проектувати, як правило, із застосуванням дерев'яних клеєних несучих конструкцій.

Несучі конструкції складських будівель для аміачної селітри слід проектувати залізобетонними. Застосування дерев'яних конструкцій в складських будівлях для аміачної селітри не допускається, а в будівлях для кальцієвої і натрієвої селітр може бути допущено, якщо виключається безпосередній контакт дерев'яних конструкцій з цими добривами.

Будівельні матеріали, конструкції і виробы повинні проходити радіаційний контроль.

3.9 Стіни неопалювальних будівель для добрив, а також для пестицидів, які допускається зберігати при температурах нижче 0°C, слід проектувати з азбестоцементних хвилястих листів, з цоколем заввишки 0,6-0,9 м з вологостійких матеріалів (залізобетонних панелей, бетонних блоків, цегли і т.ін.), а стіни, що сприймають навантаження від добрив, - з залізобетонних панелей, бетонних блоків і цегли.

Стіни опалюваних складських будівель і приміщень для пестицидів слід проектувати із азбестоцементних панелей з утеплювачем з легких бетонів (ніздрюватих або поризованих), а також з цегли і природного каменю.

3.10 Перегородки, що відокремлюють складські приміщення для зберігання вибухопожежонебезпечних і пожежонебезпечних пестицидів від інших приміщень, повинні бути неспалимими з границею вогнестійкості не менше 0,75 год; двері в цих перегородках повинні бути з границею вогнестійкості не менше 0,6 год.

Складські приміщення для зберігання аміачної селітри (за виключенням водостійкої селітри) в кількості не більше 1200 т повинні бути відокремлені від інших приміщень, в тому числі від складських приміщень для добрив і пестицидів, суцільними (без прорізів) неспалимими перегородками з границею вогнестійкості не менше 0,75 год.

3.11 Перегородки, які розділяють на частини складські приміщення для добрив чи відокремлюють насип добрив (за виключенням всіх видів селітр) від зовнішніх стін цих приміщень, слід проектувати дерев'яними, а в складських приміщеннях для селітри - залізобетонними.

Висота перегородок повинна бути кратною 0,6 м і перевищувати висоту насипу (штабеля) добрив біля цих перегородок не менше ніж на 0,2 м.

3.12 Покриття неопалюваних складських будівель для добрив і пестицидів слід проектувати з азбестоцементних хвилястих листів (по латах чи прогонах) з ущільненням поздовжніх і поперечних з'єднань між листами; допускається при обґрунтуванні проектувати покриття цих будівель із покрівлю з рулонних матеріалів.

Покриття опалюваних складських будівель і приміщень для пестицидів, які повинні зберігатися тільки при плюсових температурах внутрішнього повітря, слід проектувати з азбестоцементних плит з утеплювачем.

3.13 Складські будівлі для добрив і пестицидів слід проектувати без внутрішніх водостоків, завширшки не більше 72 м. Винос покрівлі (за зовнішню поверхню стін) необхідно приймати не менше 0,2 м, а в будівлях, в яких добро прилягає до зовнішніх стін, - 0,7 м.

3.14 Підлоги в складських будівлях для добрив і пестицидів слід проектувати у відповідності з СНІП 2.03.13 і нормами цього розділу.

Підлоги в складських приміщеннях для добрив (за виключенням аміачної селітри) слід проектувати асфальтобетонними, а при відсутності впливу розчинів кислот - бетонними. В складських приміщеннях для аміачної селітри слід передбачати безіскрові підлоги з кислотостійкими покриттями.

Підлоги в складських приміщеннях для пестицидів повинні бути стійкими до дії кислот і лугів, а в приміщеннях для вибухонебезпечних речовин - також і безіскровими; в приміщеннях для пестицидів

допускається застосування асфальтобетонних підлог, а при відсутності впливу розчинів кислот - бетонних підлог.

Примітка. В складських приміщеннях для аміачної селітри не допускається улаштування прямиків, каналів, лотків і інших заглиблень в підлозі.

3.15 Рівень підлоги складських будівель для добрив і пестицидів повинен бути вище рівня небезпечного капілярного підняття ґрунтових вод на ділянці будівництва і вище планувальної відмітки землі, що примикають до будівель ділянок не менше ніж на 0,2 м.

В будівлях з вантажними платформами (рампами) рівень підлоги складських приміщень для добрив повинен бути вище рівня платформи на 0,02 м.

3.16 Протикапілярну гідроізоляцію несучих стін складських будівель для добрив слід проектувати з цементно-піщаного розчину складом 1:2 завтовшки 0,02 м.

3.17 Ворота складських будівель для добрив і пестицидів слід приймати типовими: двостулковими або розсувними. Для евакуації людей необхідно передбачати в двостулкових чи розсувних воротах для автомобільного транспорту хвіртки (без порогів чи з порогами заввишки не більше 0,1 м), що відчиняються в напрямі виходу з будівлі. Розміри воріт в світлі для пропускання безрейкового транспорту повинні перевищувати габаритні розміри завантажених транспортних засобів по висоті на 0,2 м і по ширині на 0,6 м.

3.18 Вікна в складських будівлях для добрив (переважно при застосуванні в будівлях наземної пересувної механізації) слід розміщувати в верхній частині зовнішніх стін, а в складських будівлях і приміщеннях для пестицидів - з урахуванням освітлення проходів (проїздів) між стелажми.

Коефіцієнт природної освітленості (к.п.о.) при боковому освітленні приймати 0,1. В складських приміщеннях для пестицидів не менше 20 % вікон необхідно проектувати з стулками рам, що відчиняються.

Складські будівлі і приміщення для добрив при обґрунтуванні допускається проектувати без світлових прорізів.

3.19 Колони і обрамлення прорізів воріт в складських будівлях в місцях інтенсивного руху наземного транспорту повинні бути захищені від механічних пошкоджень неметалевими матеріалами.

3.20 В проектах складських будівель і споруд для добрив і пестицидів повинен бути передбачений надійний захист будівельних конструкцій від корозії у відповідності з СНІП 2.03.11 і іншими нормативними документами з урахуванням вимог цього розділу до конструкції будівель і споруд.

3.21 Площадки і містки для обслуговування обладнання і безпечного проведення робіт в складських будівлях повинні бути передбачені у відповідності з діючими нормативними документами, при цьому в складських приміщеннях для аміачної селітри вони повинні мати суцільний настил і борти (закраїни) заввишки 0,15 м.

3.22 Вводи залізничних колій в складські приміщення для добрив, вантажні платформи (рампи), пандуси для проїзду транспортних засобів слід проектувати у відповідності з розділом СНІП 2.11.01. В складські приміщення для аміачної селітри вводи залізничних колій не допускаються.

3.23 При проектуванні складських будівель і споруд для добрив і пестицидів необхідно враховувати додаткові навантаження і впливи від вантажів, що в них зберігаються, які слід відносити до тимчасових довготривалих навантажень і впливів.

3.24 При розрахунку складських будівель і споруд для добрив слід приймати:

- а) об'ємну вагу, кути внутрішнього тертя (кути природного укусу) і коефіцієнти тертя добрив по дереву неструганому, бетону і металу - згідно з додатком А;
- б) нормативний тиск на конструкції від добрив - як для сипких тіл;
- в) коефіцієнт перевантаження 1,3.

3.25 В проектах складських будівель і споруд для добрив повинні бути вказівки щодо нанесення на стіни яскравих ліній і надписів, що обмежують гранично допустиму висоту насипу добрив, а також вимоги щодо догляду, експлуатації і організації високого рівня механізації завантажувально-розвантажувальних робіт.

4 ВОДОПРОВІД І КАНАЛІЗАЦІЯ

4.1 Водопровід і каналізацію складів добрив і пестицидів слід проектувати у відповідності з розділами СНіП 2.04.02, СНіП 2.04.03, СНіП 2.04.01 і ВНТП-СП-46-15.

4.2 Прирейкові і роздавальні склади добрив системами виробничого водопостачання не обладнуються, крім пунктів знезаражування і миття транспортних засобів, обладнання і інвентаря. Господарчо-питне водопостачання виконується у відповідності з вимогами СНіП 2.04.01.

4.3 Склади РЗХ (рідких засобів хімізації) слід обладнувати об'єднаним господарчо-питним і виробничим водопроводом. При виборі площадки для будівництва складів повинна ураховуватись можливість підключення до існуючих інженерних мереж.

4.4 В приміщеннях компресорних і насосних складів РЗХ слід передбачати поливальні крани. Витрата води на миття підлоги і змиття слідів проливу агресивних рідин слід приймати не менше 5,0 л/м².

4.5 Для змивання водою потенційно небезпечних хімічних речовин при їх попаданні на працюючих в складах слід передбачати аварійну душову установку з швидкодіючим пуском води і напірним баком місткістю не менше 200 л, а також питні фонтанчики з можливістю використання їх для промивання. Розташування аварійної душової установки повинно бути рівновіддаленим від місць можливого аварійного попадання агресивних рідин на обслуговуючий персонал (згідно 4.75 ВНТП-СП-46-15).

4.6 В складських будівлях і приміщеннях для пестицидів слід проектувати системи холодного і гарячого водопостачання для подавання води на виробничі потреби (миття підлоги і стелажів, охолодження компресорів, миття і знезаражування тари, транспортних засобів, знезаражування і прання одяжі і т. ін.) у відповідності з нормами технологічного проектування.

При відсутності в районі розташування складу централізованих систем водопостачання допускається проектувати водопровід складу з використанням місцевих джерел води за узгодженням з органами державного санітарного нагляду. В роздавальних складах при обґрунтуванні можна використовувати привізну воду. В обох випадках питна вода повинна відповідати вимогам ГОСТ 2874. Для виробничих потреб передбачається використання непитної води за умови обладнання окремої системи виробничого водопроводу і придатності води для цих потреб.

4.7 В приміщеннях для приготування застосовуваних форм пестицидів, в приміщеннях для миття і знезаражування транспортних і технологічних машин і в приміщенні для знезаражування і прання спецодяжі слід передбачати раковини з підведенням холодної і гарячої води.

4.8 При відсутності в складі бази мережі гарячого водопостачання необхідно передбачати електричні водонагрівальні установки, розміщуючи їх в спеціальному приміщенні. Підлоги, стіни і покриття цього приміщення повинні бути неспалимими.

4.9 В складських будівлях і приміщеннях для пестицидів, обладнаних внутрішнім виробничим водопроводом, слід передбачати установку поливальних кранів (для миття підлоги і стелажів) діаметром 20 мм з розрахунку радіусу дії 30 м і напору на спрису не менше 5 м.

4.10 На складі РЗХ слід передбачати роздільну систему каналізації: окремо для виробничих і окремо для зливових стоків.

4.11 В приміщеннях насосних і компресорних, а також в приміщенні аварійної душової установки і в приміщенні приготування розчинів слід передбачати каналізацію виробничих стоків. Каналізаційні стоки зі складів РЗХ не повинні підключатись до існуючих систем виробничої і господарчо-побутової каналізації. Для збирання стоків необхідно передбачати резервуари-збирачі (ВНТП-СП-46-15).

4.12 Виробничі стоки від миття підлог і стелажів в приміщеннях для зберігання пестицидів, від миття і знешкодження тари і транспортних засобів перед скиданням в зовнішню каналізаційну мережу повинні бути нейтралізовані і знезаражені на місцевих очисних спорудах. Методи нейтралізації і знешкодження цих стоків установлюються технологічною частиною проекту.

4.13 Прокладання каналізаційних трубопроводів для забруднених виробничих і зливових стоків повинно виконуватись в каналах, що забезпечують можливість контролю за станом трубопроводів.

4.14 Перелік приміщень для зберігання добрив і пестицидів, які підлягають обладнанню автоматичними установками пожежогасіння, наведено в додатку Б.

5 ОПАЛЕННЯ І ВЕНТИЛЯЦІЯ

5.1 Системи опалення і вентиляції складських будівель і споруд для добрив і пестицидів слід проектувати у відповідності з розділами СНІП 2.04.05.

5.2 Теплопостачання складів добрив і пестицидів передбачається від котельних. За технічної і економічної доцільності допускається застосовувати електричні нагрівальні пристрої.

5.3 Опаленням обладнуються складські приміщення для пестицидів, які повинні зберігатись при температурах вище 0°C, приміщення лабораторії для перевірки якості і приміщення для розфасування і перезатарування пестицидів.

Складські приміщення для добрив не опалюються.

5.4 В складських приміщеннях для добрив і пестицидів слід передбачати природну вентиляцію, що забезпечує одноразовий повітрообмін за годину.

За вимогою технологічної частини проекту в складських приміщеннях для пестицидів, а також в приміщеннях для розфасування і перезатарування пестицидів слід передбачати аварійну вентиляцію.

5.5 Метеорологічні умови - температуру, відносну вологість і швидкість руху внутрішнього повітря - при проектуванні опалення і вентиляції в складських приміщеннях слід приймати за таблицею 3.

Таблиця 3

Найменування приміщень	Метеорологічні умови в приміщеннях в холодний і перехідний періоди року		
	температура повітря, °С	відносна вологість повітря, %, не більше	швидкість руху повітря, м/с, не більше
1 Складські приміщення для добрив і неопалювані приміщення для пестицидів	не нормуються		0,3
2 Опалювані складські приміщення для пестицидів	8-10	75	0,4
3 Приміщення для розфасування і перезатарування пестицидів, лабораторії для перевірки якості пестицидів	16-23	75	0,3

Примітка. Метеорологічні умови в приміщеннях, указаних в таблиці, в теплий період року не нормуються.

5.6 Для видалення пилу, вибухонебезпечних, вибухопожежонебезпечних і шкідливих речовин від місць їх виникнення і виділення (в складських приміщеннях, транспортних галереях, перевантажувальних вузлах і т. ін.) слід проектувати системи місцевих відсмоктувань у відповідності з вимогами технологічної частини проекту і охорони навколишнього природного середовища.

5.7 В складських приміщеннях, в яких можливе тільки періодичне виділення шкідливостей (при вантажно-розвантажувальних операціях, при роботі двигунів внутрішнього згоряння і т. ін.), крім постійної діючої вентиляції, що забезпечує одноразовий повітрообмін за годину, повинна бути передбачена періодично діюча під час виділення шкідливостей механічна вентиляція для забезпечення гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин в повітрі робочої зони.

6 ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНІ ПРИСТРОЇ

6.1 Електротехнічні установки повинні проектуватися у відповідності з ПУЕ, інструкціями: з проектування електрозабезпечення, силового і освітлювального обладнання промислових підприємств; з проектування і влаштування захисту від блискавки будівель і споруд РД 34.21.122.

6.2 Категорії споживачів електричної енергії, а також вимоги до забезпечення надійності електропостачання роздавальних складів слід приймати у відповідності з діючими нормами технологічного проектування сільських електричних мереж і електростанцій.

6.3 Всі електроприймачі, розташовані в складських приміщеннях складів категорій А, Б, і В, повинні вимикатись загальним вимикальним апаратом (рубильником), що установлений зовні будівлі на неспалюючій стіні або на окремій опорі в металевій шафі з пристосуванням для опломбування.

6.4 Металеві частини електроустановок і заземлюючі провідники не повинні торкатись мінеральних добрив і пестицидів.

6.5 На робочих місцях комірників необхідно передбачати додатково місцеве електричне освітлення.

6.6 На вантажних платформах (рампах) слід передбачати штепсельні розетки на напругу до 42 В для підключення переносних світильників для освітлення залізничних вагонів.

6.7 Перелік приміщень для зберігання мінеральних добрив, що підлягають обладнанню пожежною сигналізацією, наведено у додатку Б.

7 ОЦІНКА ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

7.1 До складу передпроектної (ТЕО, ТЕР) чи проектно-кошторисної документації на нове будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння підприємств повинен бути включений розділ "Оцінка впливу на навколишнє середовище" (ОВНС), розроблений згідно з ДБН А.2.2-1.

В матеріалах ОВНС повинні бути враховані вимоги СНІП 1.02.01 до розділу "Охорона навколишнього природного середовища", який при цьому окремо не розробляється.

7.2.Обсяг і зміст матеріалів ОВНС визначаються в кожному конкретному випадку замовником і генпроектувальником за участю місцевих органів екологічної безпеки України при складанні заяви щодо намірів і подання в органи місцевої влади.

Для видів діяльності і об'єктів, що являють собою підвищену екологічну безпеку (додаток 4 до ДБН А.2.2-1) розділ ОВНС виконується в повному обсязі згідно з розділом 2 ДБН А.2.2-1.

Ступінь екологічної безпеки складів добрив і пестицидів визначається в кожному конкретному випадку органами екологічної безпеки.

7.3 При складанні розділу ОВОС необхідно керуватись законами України "Про охорону навколишнього середовища", "Про екологічну експертизу", вимогами земельного законодавства України і іншими законодавчими актами і нормативними документами з охорони навколишнього середовища і раціональному використанню природних ресурсів.

7.4 Вихідні дані для проектування екологічних заходів, в тому числі матеріали інженерних вишукувань, повинні враховувати специфіку об'єкта проектування, якісні і кількісні характеристики забруднюючих речовин, що виділяються підприємством в процесі експлуатації.

Перелік вихідних даних для розроблення розділу ОВНС рекомендується приймати з урахуванням даних додатку 2 Пособия по составлению раздела проекта (рабочего проекта) "Охрана окружающей природной среды" до СНіП 1.02.01.

7.5 При розробленні проектної документації необхідно враховувати вимоги безпеки середовища перебування. Проектні рішення повинні бути ув'язані з екологічними, соціальними і економічними інтересами суспільства при урахуванні вимог екологічних норм, стандартів і лімітів використання природних ресурсів з урахуванням, при необхідності, перспективи розширення об'єкта за рахунок прилеглих територій.

Для запобігання забрудненню навколишнього середовища в розділах проекта необхідно передбачити заходи щодо очищення, нейтралізації і утилізації відходів виробництва у відповідності з вимогами нормативних документів.

7.6 Розділ ОВНС розробляється на основі узагальнення і аналізу технічних рішень і природоохоронних заходів, передбачених у відповідних розділах проектної документації з урахуванням вихідних даних за 7.4.

Обсяг і зміст розділу ОВНС повинен бути достатнім для оцінки природоохоронних заходів, забезпечення раціонального використання природних ресурсів і доведення до мінімуму шкоди від об'єкта, що проектується.

8 ОРГАНІЗАЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

8.1 Організація будівельного виробництва при проектуванні і будівництві нових, а також розширенні, реконструкції і технічному переозброєнні об'єктів повинна відповідати вимогам ДБН А.3.1-5.

8.2 До складу документації на будівництво об'єктів, разом з проектно-кошторисною документацією і робочими кресленнями, її невід'ємною частиною повинна входити проектно-технологічна докумен-

тація (ПТД), що включає проект організації будівництва (ПОБ) і проект виконання робіт (ПВР), що розробляються на основі робочої документації з урахуванням вимог ВБН 193, ДБН А.3.1-2, ДБН А.3.1-3. Склад і зміст ПТД в залежності від типу будівництва, складності об'єкта та інших особливостей встановлюються в контракті на будівництво на основі положень розділу 3 ДБН А.3.1-5.

8.3 Виробництво, операційний контроль якості і приймання робіт, виконаних при будівництві і реконструкції об'єктів, слід виконувати згідно з СНіП 3.03.01, державними стандартами, технологічними картами і схемами операційного контролю якості.

8.4 При будівництві будівель і споруд для клеєних дерев'яних конструкцій, які мають якісне захисне покриття, тривалість перебування їх під атмосферними впливами не повинна перевищувати один місяць.

8.5 В разі пошкодження захисних покриттів конструкцій в процесі транспортування і монтажу, цілість їх повинна бути відновлена до приймання об'єктів в експлуатацію. При цьому роботи слід виконувати з урахуванням вимог СНіП 3.04.03, СНіП 2.03.11 і технічних умов на конкретні конструкції.

8.6 При організації будівельного виробництва повинні бути враховані закони України "Про охорону праці", "Про пожежну безпеку", "Правила пожежної безпеки в Україні", вимоги СНіП III-4, а також умови охорони навколишнього середовища і виробництва робіт на ділянках існуючої міської забудови.

9 ВИМОГИ ДО ЕКСПЛУАТАЦІЇ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД

9.1 З метою забезпечення тривалості та надійності в експлуатації будівельних конструкцій, інженерних систем, електрообладнання будівель і споруд на об'єктах повинна бути організована служба технічної експлуатації будівель і споруд.

9.2 Служба технічної експлуатації повинна здійснювати:

- контроль за дотриманням правил технічної експлуатації будівель і споруд, встановлених нормативною, експлуатаційною і проектною документацією;
- регулярні огляди конструкцій, розроблення пропозицій щодо усунення знайдених дефектів і пошкоджень;
- контроль за виконанням поточних і капітальних ремонтів будівель і споруд та їх якостю;
- контроль за безаварійним функціонуванням виробництва, за дотриманням нормативних документів з пожежовибухобезпеки (ГОСТ 12.1.004, ГОСТ 12.1.010, ГОСТ 12.1.041 і т. ін.).

9.3 Технічна експлуатація конструкцій та інженерних систем будівель і споруд повинна здійснюватись у відповідності з "Положенням о проведеніи планово-предупредительного ремонта производственных зданий и сооружений".

В разі відсутності в наведеному нормативному документі окремих рекомендацій з експлуатації конструкцій будівель і споруд, в проектній документації будівель і споруд повинні бути передбачені конкретні вказівки щодо безпечної експлуатації цих будівель і споруд.

9.4 Конструкції будівель та споруд повинні підлягати періодичним оглядам - загальним чи частковим (два рази на рік - весною і восени) і поточному (в залежності від конкретних умов). Позачергові огляди обов'язкові після аварії чи стихійного лиха - пожеж, ураганів, великих снігопадів і завірюх землетрусів і т. ін.

Результати оглядів оформляються актами та записом у відповідних журналах експлуатації будівель і споруд.

9.5 Металеві, дерев'яні, бетонні, залізобетонні, цегляні будівельні конструкції будівель і споруд повинні бути захищені від корозії, впливу вологи і вогню згідно з проектом. В разі пошкодження відновлення захисного покриття повинно виконуватись з урахуванням вимог СНіП 3.04.03 і СНіП 2.03.11.

9.6 Конструкції із полімерних матеріалів слід захищати від механічних пошкоджень. В процесі експлуатації огорожувальних конструкцій із склопластику в них може з'явитись ерозія полімерного шару. В такому випадку поверхня огороження повинна бути захищена шляхом нанесення лакофарбових покриттів (пентафталеві емалі і т.ін.)

9.7 Організація робіт щодо забезпечення санітарно-гігієнічних умов і техніки безпеки повинна виконуватись у відповідності з системою стандартів безпеки праці та іншими нормативними документами.

Додаток А
(рекомендований)

Уніфіковані значення характеристик добрив

Таблиця А.1

Найменування добрив	Об'ємна вага, кгс/м ³	Кут природного укосу (кут внутрішнього тертя), градус	Коефіцієнт тертя добрив		
			по металу	по бетону	по дереву неструганому
Аміачна селітра	840	25	0,3	0,5	0,4
Карбамід	650	35	0,2	0,4	0,9
Селітра натрієва	1400	35	0,3	0,5	0,4
Добрива азотні всіх видів (крім аміачної селітри, карбаміду, селітри натрієвої)	1000	35	0,3	0,5	0,4
Фосфоритне борошно	1800	40	0,3	0,5	0,4
Шлак фосфатний мартенівський і апатитовий концентрат	2000	40	0,3	0,5	0,4
Добрива фосфатні всіх видів (крім фосфоритного борошна, шлаку фосфатного мартенівського, апатитового концентрату)	1200	35	0,5	0,5	0,4
Добрива калійні всіх видів	1400	35	0,3	0,5	0,3
Вапнякове і доломітове борошно	1700	35	0,3	0,5	0,4

Примітка. При проектуванні складських будівель і споруд для зберігання різних добрив характеристики добрив слід приймати виходячи з найбільш несприятливих умов.

**Додаток Б
(обов'язковий)****ПЕРЕЛІК
приміщень для зберігання добрив і пестицидів, які підлягають обладнанню
пожежною сигналізацією і автоматичними установками пожежогасіння**

Таблиця Б.1

Найменування приміщень	Площа приміщень, м ²	
	автоматична пожежна сигналізація	автоматичні установки пожежогасіння
Склади мінеральних горючих добрив, негорючих добрив, затарених у спалиму упаковку, аміачної селітри	200 і більше	-
Приміщення складів пестицидів з температурою спалаху нижче 120°С	від 100 до 500	500 і більше

Примітка. Вибір засобів пожежогасіння і необхідність обладнання складів рідких засобів хімізації системою автоматичного пожежогасіння визначається проектом в залежності від вогнестійкості, місцевих умов, кількості і пожежонебезпечних властивостей речовин на складі (крім рідкого аміаку).

Додаток В
(довідковий)

НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

ГОСТ 12.1.004-91	ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования
ГОСТ 12.1.010-76	ССБТ. Взрывобезопасность. Общие требования
ГОСТ 12.1.041-83	ССБТ. Пожаровзрывобезопасность горючих пылей. Общие требования
ГОСТ 2874-82*	Вода питьевая. Гигиенические требования и контроль за качеством
СНіП 1.02.01-85	Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений
СНіП 2.01.02-85*	Противопожарные нормы
СНіП 2.03.11-85	Защита строительных конструкций от коррозии
СНіП 2.03.13-88	Полы
СНіП 2.04.01-85	Внутренний водопровод и канализация
СНіП 2.04.02-84	Водоснабжение. Наружные сети и сооружения
СНіП 2.04.03-85	Канализация. Наружные сети и сооружения
СНіП 2.04.05-91	Отопление, вентиляция и кондиционирование
СНіП 2.09.02-85*	Производственные здания
СНіП 2.09.03-85	Сооружения промышленных предприятий
СНіП 2.09.04-87	Административные и бытовые здания
СНіП 2.П.01-85*	Складские здания
СНіП 3.03.01-87	Несущие и ограждающие конструкции
СНіП 3.04.03-85	Защита строительных конструкций и сооружений от коррозии
СНіП П-89-80	Генеральные планы промышленных предприятий
СНіП III-4-80*	Техника безопасности в строительстве
ДБН 360-92*	Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень
ДБН А.2.2-1-95	Склад і зміст матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування
ДБН А.3.1-2-93	Управління, організація і технологія. Порядок надання дозволу на виконання будівельних робіт
ДБН А.3.1-3-94	Управління, організація і технологія. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. Основні положення
ДБН А.3.1-5-96	Організація будівельного виробництва
ДБН Б.2.4-3-95	Генеральні плани сільськогосподарських підприємств
ВБН-СГіП-46-3-94	Перелік будівель і приміщень підприємств Міністерства сільського господарства та продовольства України з встановленням їх категорій за вибухопожежною небезпечністю, а також класів вибухопожежонебезпечних зон за ПУЕ
ВНТП-СГіП-46-15-95	Підприємства, будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин

РСН 320-86	Республиканские строительные нормы по планировке, застройке и благоустройству производственных зон сельских населенных пунктов Украинской ССР
ОНТП 24-86	Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной безопасности
ВСН 193-81	Инструкция по разработке проектов производства работ по монтажу строительных конструкций
РД 34.21.122-87	Инструкция по устройству молниезащиты зданий и сооружений
ПУЭ-85	Правила устройства электроустановок.
Санітарні правила № 173	Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів. Затверджені наказом МОЗ України від 19.06.1996 р.
Санітарні правила № 1049	Санитарные правила по хранению, транспортировке и применению минеральных удобрений в сельском хозяйстве. ДНАОП 0.03-1.08-73
Санітарні правила № 6038	Санитарные правила транспортирования, хранения и применения пестицидов в народном хозяйстве
	Положение о проведении планово-предупредительного ремонта производственных зданий и сооружений. Затверджені Держбудом СРСР 29.12.1973 р., №279

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	1
1 Загальні положення.....	1
2 Генеральні плани.....	2
3 Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення	2
4 Водопровід і каналізація.....	6
5 Опалення і вентиляція	7
6 Електротехнічні пристрої.....	7
7 Оцінка впливу на навколишнє середовище	8
8 Організація будівельного виробництва.....	8
9 Вимоги до експлуатації будівель та споруд	9
Додаток А	
Уніфіковані значення характеристик добрив.....	10
Додаток Б	
Перелік приміщень для зберігання добрив і пестицидів, які підлягають обладнанню пожежною сигналізацією і автоматичними установками пожежогасіння	11
Додаток В	
Нормативні посилання.....	12

Коректор - Н.Я.Козяр

Комп'ютерна верстка - В.Б.Чукашкіна

Відповідальний за випуск - В.М.Чеснок

Укрархбудінформ

252133, Київ-133, бульвар Лесі Українки, 26